

2. Fuldbyrdelse af fængselsstraf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol

2.1. Gældende ret

2.1.1. Reglerne om fuldbyrdelse af fængselsstraf, bødestraffe, betingede domme, samfundstjeneste og forvaring findes i straffuldbyrdelsesloven, jf. lov nr. 432 af 31. maj 2000 om fuldbyrdelse af straf m.v. med senere ændringer. Lovens afsnit II indeholder bestemmelser, der særligt tager sigte på fuldbyrdelsen af fængselsstraf.

Efter lovens § 8, stk. 1, skal fuldbyrdelsen af fængselsstraf iværksættes snarest muligt. For dømte, der er på fri fod efter dommen, iværksættes fuldbyrdelsen ved den dømtes modtagelse i en institution under kriminalforsorgen, mens fuldbyrdelsen for dømte, der er varetægtsfængslet efter dommen eller allerede udstår fængselsstraf, iværksættes ved kriminalforsorgens meddelelse herom til den dømte, jf. straffuldbyrdelseslovens § 8, stk. 2 og 3.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 20, stk. 1, fuldbyrdes fængselsstraf som altovervejende hovedregel i fængsel eller arresthus. Fængselsstraf kan dog i særlige tilfælde fuldbyrdes i kriminalforsorgens pensioner og i institutioner m.v. uden for kriminalforsorgen, f.eks. hvis den dømte er under 18 år, eller den dømte har behov for særlig behandling eller pleje m.v., jf. lovens § 78.

Afgørelse om afsoningsinstitution træffes som hovedregel af Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, jf. bekendtgørelse nr. 385 af 19. maj 2004 om iværksættelse af fængselsstraf, forvaring, og forvandringsstraf for bøde i fængsel eller arresthus (iværksættelsesbekendtgørelsen).

Efter iværksættelsesbekendtgørelsen indkaldes den dømte med et varsel på normalt 1 måned til at møde i en bestemt afsoningsinstitution. Den dømte skal i indkaldelsen bl.a. vejledes om muligheden for at ansøge om udsættelse af fuldbyrdelsen eller benådning, herunder om reglerne om opsættende virkning af en sådan ansøgning.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 10, stk. 1, kan justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, bestemme, at fuldbyrdelsen af en fængselsstraf eller en del af denne skal udsættes, når hensynet til den dømte, herunder dennes arbejds-, uddannelses-, familie- eller helbredsmæssige forhold taler herfor, og hensynet til retshåndhævelsen ikke taler imod udsættelse af straffuldbyrdelsen. Straffuldbyrdelseslovens regler om udsættelse gælder fra det tidspunkt, hvor der er givet fuldbyrdelsesordre, og indtil fuldbyrdelsen er iværksat. Hvis den dømte efter fuldbyrdelsens iværksættelse

ønsker at afbryde fuldbyrdelsen, gælder reglerne om strafafbrydelse, jf. nedenfor i pkt. 2.1.3.

I medfør af straffuldbyrdelseslovens § 11, hvorefter justitsministeren fastsætter regler om behandlingen af sager om udsættelse og benådning, er der udstedt bekendtgørelse nr. 364 af 17. maj 2001 om udsættelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf og den administrative behandling af sager om benådning (udsættelses- og benådningssbekendtgørelsen). Efter § 1 i udsættelses- og benådningssbekendtgørelsen træffer politiet afgørelse om udsættelse af fuldbyrdelsen. Udsættelse kan herudover i særlige tilfælde meddeles af justitsministeren (Direktoratet for Kriminalforsorgen) med henblik på eventuel efterfølgende benådning, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 1, eller hvis den dømte er ramt af en alvorlig lidelse, jf. § 4, stk. 1.

En tilladelse til udsættelse betinges af, at den dømte ikke begår strafbart forhold. I tilladelsen kan endvidere fastsættes yderligere vilkår, herunder f.eks. vilkår om tilsyn, jf. straffuldbyrdelseslovens § 13. Den meddelte udsættelse skal som udgangspunkt begrænses til et bestemt tidsrum, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 2.

Efter udsættelses- og benådningssbekendtgørelsens § 5 skal en ansøgning om udsættelse tillægges opsættende virkning, hvis ansøgningen er indgivet rettidigt, dvs. er modtaget af politiet eller Direktoratet for Kriminalforsorgen senest 20 dage før datoen for fremmøde til udståelse af fængselsstraf. Ansøgningen har opsættende virkning, indtil afgørelse er truffet.

2.1.2. I straffuldbyrdelseslovens kapitel 14 er spørgsmålet om løsladelse reguleret. Løsladelse sker efter lovens § 79, stk. 1, efter endt strafudståelse eller i forbindelse med prøveløsladelse, strafafbrydelse eller benådning.

Efter straffelovens § 38, stk. 1, afgør justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, om den dømte skal løslades på prøve, når to tredjedele af straffetiden, dog mindst 2 måneder, er udstået. Efter straffelovens § 38, stk. 2, kan løsladelse på prøve ske tidligere end nævnt i § 38, stk. 1, når særlige omstændigheder taler derfor, og den dømte har udstået halvdelen af straffetiden, dog mindst 2 måneder. Når halvdelen af straffetiden, dog mindst 4 måneder, er udstået, kan justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, efter straffelovens § 40 a endvidere beslutte, at den dømte skal løslades på prøve, hvis hensynet til retshåndhævelsen ikke taler imod det, og den dømte har ydet en særlig indsats for ikke at begå ny kriminalitet, herunder ved at deltage i behandlings- eller uddannelsesforløb, eller den dømtes forhold taler derfor.

Efter straffelovens § 38, stk. 5, forudsætter løsladelse på prøve, at den dømtes forhold ikke gør løsladelse på prøve, at den dømtes forhold ikke gør løsladelse